Izrada nastavničke pripreme

Namjena pripreme

- ### Naziv nastavničke pripreme

  Mini misija: Budi digitalni detektiv – izradi FactCheck Junior aplikaciju

- ### Znanja koja će učenici steći

  Učenici će kroz ovu aktivnost:
  - **razumijeti** problem dezinformacija i važnost provjere informacija,
  - **prepoznati** nepouzdane izvore i sumnjiv sadržaj,
  - **koristiti** ključna pitanja za provjeru informacija,
  - **analizirati** i procjeniti vjerodostojnost informacija,
  - **sudjelovati** u izradi aplikacije koristeći AI kao podršku,
  - **kritički vrednovati** rezultate AI alata i vlastiti rad,
  - **testirati** i unaprijediti digitalno rješenje kroz suradnju,
  - **primjeniti** naučeno u svakodnevnom digitalnom okruženju

Razrada pripreme

1. Uvod u problem – „Zašto nam treba FactCheck Junior?"

Učenici kroz vođenu raspravu promišljaju o svakodnevnom susretu s informacijama na internetu. Analiziraju primjere lažnih vijesti, manipuliranih sadržaja i deepfakea te razgovaraju o tome vjerujemo li svemu što vidimo.
Naglasak je na razumijevanju da je **kritičko razmišljanje i provjera informacija jedna od ključnih vještina 21. stoljeća**, a učenici se uvode u ulogu **digitalnih detektiva** koji istražuju istinitost informacija.

2. Definiranje problema i ideje rješenja

Učenici identificiraju problem: Kako prepoznati nepouzdane informacije u digitalnom okruženju?
Zajednički dolaze do ideje izrade aplikacije **FactCheck Junior** — digitalnog pomoćnika koji ne daje gotove odgovore, već pomaže korisniku da:

- zastane
- postavi prava pitanja
- donese odgovornu odluku

Aplikacija se od početka definira kao **alat za učenje razmišljanja, a ne alat za „točan odgovor"**.

3. Detektivska analiza – osmišljavanje pitanja

Učenici u timovima razvijaju ključna pitanja koja aplikacija treba postavljati korisniku, primjerice:

- Tko je autor informacije?
- Postoji li pouzdan izvor?
- Može li se informacija potvrditi na drugom mjestu?
- Je li sadržaj senzacionalistički?

Na temelju tih pitanja oblikuju **logiku odlučivanja**:

- odgovori (DA / NE / NISAM SIGURAN)
- procjena (pouzdano / sumnjivo / potrebno provjeriti)

4. Osmišljavanje rješenja i prototipa

Učenici definiraju strukturu aplikacije:

- unos tvrdnje
- niz pitanja kritičkog razmišljanja
- prikaz rezultata

Izrađuju vizualni i funkcionalni koncept (prototip), uz fokus na:

- jasnoću pitanja
- razumljivost korisničkog sučelja
- korisničko iskustvo

5. Izrada aplikacije (vibe coding uz AI alate)

Učenici koriste AI/vibe coding pristup za izradu prve verzije aplikacije (Replit):

- koristeći promptove izrađuju funkcionalni model aplikacije
- razvijaju razumijevanje kako aplikacija radi

Naglasak nije na programiranju kao cilju, nego na **razumijevanju funkcionalnosti i logike digitalnog rješenja**.

6. Testiranje i prikupljanje povratnih informacija

Aplikaciju testiraju drugi učenici u ulozi korisnika.
Analizira se:

- jasnoća pitanja
- razumljivost rezultata
- korisnost u stvarnim situacijama

Učenici daju konstruktivne prijedloge za poboljšanje.

7. Dorada i unapređenje rješenja

Na temelju povratnih informacija učenici:

- pojednostavljuju pitanja
- poboljšavaju strukturu
- unapređuju korisničko iskustvo

Proces je iterativan i potiče razvoj rješenja kroz više verzija.

8. Refleksija i vrednovanje

Učenici promišljaju:

- što su naučili o provjeri informacija
- kako im je AI pomogao
- što su morali sami odlučiti
- koliko je aplikacija korisna u stvarnom životu

Zaključak: Nije dovoljno znati koristiti tehnologiju — potrebno je **kritički razmišljati prije dijeljenja informacija**.

Osnovni podaci

Skraćeni naziv nastavničke pripreme

FactCheck Junior – aplikacija za provjeru informacija

Jezik

Hrvatski - standardni

Verzija

1.0.

Opis materijala

Ovaj materijal predstavlja **nastavni scenarij/projektnu aktivnost** u kojoj učenici kroz pristup mini misije i ulogu digitalnih detektiva **razvijaju vlastitu aplikaciju za provjeru informacija – FactCheck Junior**.

Materijal integrira **medijsku pismenost, umjetnu inteligenciju i razvoj digitalnih rješenja**, pri čemu učenici prolaze cjeloviti proces od prepoznavanja problema dezinformacija do izrade, testiranja i unaprjeđenja aplikacije. Naglasak je na razvoju **kritičkog mišljenja, odgovornog korištenja tehnologije i razumijevanja uloge AI-a kao alata podrške, a ne zamjene za ljudsko odlučivanje**.

Aktivnost je suradnička i istraživačka — učenici preuzimaju različite uloge (analitičari, dizajneri, programeri, testeri) te kroz refleksiju povezuju naučeno s **realnim digitalnim okruženjem i svakodnevnim donošenjem odluka**.

Način pristupa

Otvoreni pristup - Korisnici mogu pristupiti materijalu bez prethodne prijave na Edutorij

Uvjeti iskorištavanja materijala

Imenovanje - Nekomercijalno - Dijeli pod istim uvjetima (CC BY-NC-SA) Creative Commons licenca koja dopušta drugima da remiksiraju, mijenjaju i prerađuju Vaše djelo u nekomercijalne svrhe, pod uvjetom da Vas navedu kao autora izvornog djela i licenciraju svoja djela nastala na bazi Vašeg pod istim uvjetima.

Poveznice na ključne digitalne resurse koji prate cjelokupni proces razvoja i primjene aplikacije FactCheck Junior:

- **Aplikacija FactCheck Junior** https://fact-check-junior--vjerabarbir.replit.app/ – omogućuje izravnu primjenu i testiranje razvijenog rješenja
- **Početni prototip aplikacije** https://www.canva.com/design/DAHIy8PPRII/BFF0hrCvOfxAc4-_hml1KA/view prikazuje proces dizajniranja i razvoja ideje
- **Videosnimka projekta** https://youtu.be/7_i8OCyLCiY – pruža pregled aktivnosti te služi kao motivacijski i ilustrativni prikaz
- **Projektna stranica (IRIM – Izradi!)** https://izradi.croatianmakers.hr/projekti/factcheck-junior-vibe-coding-app/– donosi širi kontekst, opis i prepoznatljivost projekta
- **Objava na školskoj mrežnoj stranici** https://os-igundulica-zg.skole.hr/factcheck-junior-pametna-aplikacija-za-provjeru-informacija/ – prikazuje implementaciju aktivnosti i njezinu diseminaciju u školskom okruženju

Navedeni materijali omogućuju bolje razumijevanje procesa „od ideje do rješenja" te pružaju podršku nastavnicima za implementaciju aktivnosti u vlastitoj praksi.